

בס"ד

10 יוני 2024

סיכום ישיבת הוועדה לקיימות ולאיכות הסביבה, מוא"ז "מטה יהודה" מס. 2.
לשנת 2024 מתאריך 10/7/24, מקום המפגש: היחידה הסביבתית שמשון

משתתפים:

ד"ר רן כוחן – חבר מליאה, קיבוץ צרעה
מוריה שוקר רגב – י"ור הוועדה, חברת מליאה, גבעת יערים
אסתר קוקי לחמן- חברת מליאה, נטף
נעמה ברום – נציגת ציבור, מסילת ציון
עמי אוחיון – נציג ציבור, אבן ספיר
ד"ר גיל צבי הכהן – מנהל השרות הווטרינרי
אבי ברכה – מנהל היחידה האזורית לאיכות הסביבה "שורק"
בעז מלמד - רכז אקולוגיה ביחידה האזורית לאיכות הסביבה "שורק"
חן בן שמחון- מנהלת תחום חינוך וקהילה ביחידה האזורית לאיכות הסביבה "שורק"
יואב גואל – נציג המשרד להגנת הסביבה, סגן מנהל המחוז
איתן חברוני – נציג ציבור מטעם איכות הסביבה
פזית שביד-שייט -נציגת ארגון חיים וסביבה
מיכה אברהם- סגן מנהל מחלקת איכות סביבה
מציגות תוכנית נוער :
סילבי אהרון- מנהלת תחום מתנדבים מ.א מטה יהודה
אלה זנגי- מנהלת החווה החקלאית בהר טוב
אורנה ויילר- נציגת ציבור תחום חינוך סביבתי

נעדרו:

תומר בוזגלו – חבר מליאה, בר גיורא
לוי עזיז- מנהל המחלקה
אסנת ברוכים- סגנית ראש המועצה, מחזיקת תיק איכות הסביבה

עיקרי המפגש:

1. דברי פתיחה- מוריה שוקר רגב יו"ר
2. הכירות עם תפקידי היחידה האזורית לאיכות הסביבה "שורק"
3. הצגת תוכנית נוער- שגרירים ירוקים- נעמה ברום אליהו, סילבי אהרון ואורנה ויילר

4. חזון ועדת איכות הסביבה - ד"ר רן כוחן
5. מצגת קצרה - מחלקת איכות סביבה, מבנה, תקציב, ותפקידים - מוריה שוקר רגב
6. נושאים לפיתוח - מיקוד בנושאים

1. דברי פתיחה מוריה שוקר רגב - יו"ר הועדה

עדכון כללי פעילות יו"ר הועדה:

- הצטרפות לפורום יו"ר ועדות איכות סביבה הארצי של הארגון "חיים וסביבה", הצטרפות להכשרת הפורום - והזמנה לכלל חברי הועדה להצטרף לקבוצות הווטסאפ לחברי הועדות.
- סיור ראשון בשטח - גן ותיק לשימור בקרית ענבים. תב"ע שלא לקחה בחשבון קיום של גן ציבורי עם עצים ותיקים משנת 1938, כולל שבילים עם עצים ותיקים ומבנים לשימור.
- עדכון לגבי פגישת ראש המועצה אבישי כהן עם נציגי המשרד לאיכות הסביבה.
- לסיום - מוריה הביעה שמחה על המעמד, וביקשה שכל נציג ייקח חלק פעיל בוועדה ויתרום כפי יכולתו לפעילות הועדה. נתחיל בנושאים הדחופים שביכולתנו לקדם כבר היום, ונמשיך עם החלומות הגדולים יותר לקידום תחום איכות הסביבה במטה יהודה.

2. ד"ר אבי ברכה - מנהל היחידה האזורית לאיכות הסביבה "שורק"

סיכום הצגת תפקידי היחידה הסביבתית שורק:

- א. **חינוך** - היחידה הסביבתית אמונה על הדרכות בנושא איכות סביבה במרכז הקיים ביחידה ובבתי הספר במטה יהודה, בית שמש ואבו-גוש. בסיוורים אליהם מגיעים תלמידי הרשויות, הם לומדים על נושא טיהור השפכים, על מחזור, על תביעת רגל אקולוגית ועוד. גם ותיקי הרשויות עוברים הרצאות בתחום. מנהלת תחום החינוך היא חן בן שמחון.
- ב. **נאמני ניקיון** - בשנתיים האחרונות הוכשרו כ-70 נאמני ניקיון ממטה יהודה. "נאמן ניקיון" מקבל רישוי מטעם המשרד להגנת הסביבה לדווח באופן ישיר על פעילות לכלוך ברשות הרבים.
- ג. **בינוי** - היתרים וטופס 4 - באישור היחידה (עסקים, ציבורי ופרטי).
- ד. **פינוי פסולת בנייה** בסביבת הישובים - כיום הבעיה פחות קיימת לאחר טיפול והסברה בתחום.
- ה. **חווית דעת סביבתיות** - בעדה לתכנון ובניה
- ו. **טיפול במפגעים**: רעש, קרינה, ריסוסים, חומרים מסוכנים, סיוע במניעת הפצת מחלות במגיעות מהחלקאות (שפעת עופות) וממים עומדים (ניטור ייתושים).
- ז. **היתרים לעסקים והכוונה למניעת פגישת בסביבה** - בשיתוף המחלקה לרישוי עסקים
- ח. **חקלאות** - בדיקה שעסקים חלקאיים אינם פוגעים בסביבה ע"י פליטות מזהים

3. הצגת תוכנית נוער "שגרירי האקלים" - שגרירים ירוקים - נעמה ברהום אליהו, סילבי

אהרון, אלה זנגי ואורנה ויילר.

במסגרת פעילות משותפת של תושבי מרחב גיזו, תושבות האזור בנו תוכנית מנהיגות נוער בשיתוף- מחלקת נוער, מחלקת צעירים ומתנדבים במועצה, בשיתוף החווה החקלאית. מטרת הפרויקט הוא יצירת נבחרת תלמידי כיתות ח-י'. במסגרת התוכנית נבחרת של בני נוער בעלי כושר השפעה ומנהיגות ירכשו ידע בנושא משבר האקלים, התמודדות ואקטיביזם סביבתי ויפעלו למען יישום אורח חיים מקיים בקהילה. הפרויקט בשלב התכנון- ומציאת מקורות מימון.

4. הצגת חזון המחלקה, ד"ר רן כוחן. על בסיס חזון מחלקת איכות סביבה.

החזון לפני תיקונים והערות- חברי הועדה מוזמנים להוסיף.

"הוועדה לאיכות הסביבה וקיימות" שואפת להיות גורם פעיל ומסייע בקידום ערכי איכות הסביבה וקיימות, במועצה האזורית "מטה יהודה". חברי הוועדה מאמינים כי בתוקף חברותם בוועדה, הם יפעלו לחולל ולקדם שינוי חברתי ותרבותי, שמטרתו לפתח גישה חיובית כלפי הסביבה, שמירה על משאבי הטבע והשטחים הפתוחים ב"מטה יהודה" ושיפור באיכות החיים של תושבי המועצה. הוועדה תשאף להשפיע על כלל הפעילים ובעלי התפקידים באגפים ובמחלקות המועצה, כדי שאלו יפעלו להקטנת זיהומי אוויר, להפחתת בזיהום הסביבה, לצמצום פסולת, להגברת מיחזור, וכן להתיעלות אנרגטית, לחדשנות, לאכיפה חקלאית, להטלת קנסות על בנייה לא חוקית, ולסימון ממשק מפריד בין בני אדם ובעלי חיים. חברי הועדה ישאפו להטמיע את המודעות הציבורית לשמירה על איכות הסביבה בקרב כלל תושבי המועצה, תוך שימת דגש מיוחד על פעילות חינוכית-הסברתית בכלל מוסדות החינוך במועצה, מגן ועד גמר תיכון. מתוך אחריות עמוקה לנושא, חברי הוועדה רואים עצמם מחויבים לערכי טבע, 'סביבה', נוף, ולרווחת האדם.

5. הצגה קצרה של מבנה מחלקת איכות סביבה, תקציב ופעילות.

כוח אדם:

מנהל המחלקה- לוי עזיז, סגן מנהל- מיכה אברהם
תחזוקה- משה דוד, מגיד עוודאלה
טיאוט- מגידי עוודאלה, סעדי עוודאלה
נהגים- צדוק משה, גרשון שרבני, דוד אמסלאם.

פעילות:

פסולת: פינוי אשפה ביתית, פינוי פסולת גושית, פינוי גזם, פינוי מתקני מחזור, פינוי אתרי פסולת פיראטי.

ניקיון ותחזוקה: טיאוט כבישים, שירותי טרקטור, מכירה והחלפת כלי אצירה (פחים).

פרויקטים בקהילה וביישובים: שתילה, גינות קהילתיות, פרויקטים לעידוד שימוש חוזר ועוד.

לקוחות המחלקה: תושבים, עסקים, מוסדות החינוך, מבקרים, אגפים ומחלקות המועצה, הנהגות היישובים.

תקציב המחלקה לשנת 2024: 28,013,000 מלש"ח, על שטח של 520,000 דונם, 57 יישובים.

יש לעשות השוואה בתקציב, פעילות וכוח אדם לעומת מחלקות איכות סביבה אחרות. באחריות מוריה- יו"ר הועדה, ואסנת ורטמן ברוכים- סגנית ומחזיקת תיק איכות הסביבה.

דיון כללי- נושאים לקידום

1. **פסולת חקלאית-** ד"ר גיל צבי הכהן וטרינר המועצה, וחבר הועדה עמי אוחיון, מעלים את הצורך בטיפול מיטיב בפסולת חקלאית הנזרקת ביישובים וגורמת לנזק סביבתי ותברואתי. עמי מציין כי במושב אבן ספיר זו בעיה מוכרת בה נזרקת פסולת חקלאית בשוליי היישוב, ואין לכך מענה. גיל וטרינר המועצה- העלה את הקושי שלא קיים פח לזריקת "פגרים" בשטחי המועצה, וכן אין פקח רט"ג שעובד עם המועצה באופן מלא. כמו כן, בנושא פסולת בניין- המושלכת במסווה של אדמה- קיימת בעיה חמורה, בעיקר ביישובי השפלה, ואין לכך פתרון המצליח למגר את התופעה.
2. **מפגש אדם-ובעלי חיים (בר, ובית) -** עקב הבנייה המרובה בהרי יהודה, ועקב בניית מסדרון אקולוגי מעל כביש מספר 1, מספר חיות הבר ובעיקר חזירי בר, הלך וגדל בשנים האחרונות, וכך, המפגש שלהם עם תושבי היישובים. בעלי החיים מגיעים ליישובים על מנת לאכול פגרים או צמחים מגינות הבתים, לולים ועוד. דרושה הסברה דחופה לגבי ממשק אדם וחיות הבר במטה יהודה. פתרונות כגון: סניטציה, צמצום מקורות האוכל, גידור הגינות ועוד, יסייע לצמצום ביקורי בעלי החיים ביישובים. על מנת לצמצם את כמות חזירי הבר, פקח רט"ג או מי שאושר מטעמו עורכים דילול בירי לפי הצורך. פק"ח רט"ג לרוב מגיע ליישובים להסברה וייעוץ לגבי הפעילות הנדרשת.
- כלבים משוטטים: תלונות רבות על כלבים ברשות אנשים, אשר מסתובבים ומפחידים ואף נושכים אנשים. כמו כן, קיימים כלבים משוטטים בשטחים הפתוחים.
3. **אתר פסולת-** פזית שבייד, ציינה כי בקרוב לא תהיה אפשרות להטמין פסולת בחרובית ויש לתת מענה בהקדם לנושא.
4. **שיתוף ידע:**
  - א. **בין מחלקות-נדרשת פעילות רוחבית בתחום איכות הסביבה בין המחלקות השונות** במועצה בנושא איכות הסביבה-חינוך, נוער, תחבורה, אגף התכנון ועוד.
  - ב. **יישובים ותושבים-** הגברת מודעות ושיתוף ידע בהנהגות היישובים ועבור התושבים.
  5. **בניב-** קיימים עדיין יישובים במטה יהודה שאין להם תשתית הולמת לביוב כמו נטף ונוחם. ביישובים אלו קיימים בורות ספיגה. הבורות מזהמים את מי התהום ומהווים מפגע תברואתי וסביבתי. איתן חברוני וקוקי לחמן – מבקשים לקדם נושא זה מול גורמי המועצה.

6. **יואב גואל** - נציג המשרד להגנת הסביבה- המשרד להגנת הסביבה עובד באופן צמוד עם המועצה בנושאים: השלכת פסולת (משטרה ירוקה), שמירה על שטחים פתוחים, לולים מבוקרים, התייעלות אנרגטית ועוד. המשרד הוא גורם מתמרץ לפעילות ירוקה וברת קיימא, אף גם אוכף.

חברי הועדה הסכימו לקדם את הנושאים שהעלו עד למפגש הבא שייערך ביום רביעי, 4 לספטמבר 2024.

המפגש הבא יעסוק במיקוד בנושאים לסגירת 2024, והתחלת תכנון המלצות לפעילות ולתקציב 2025.

רשמה: מוריה שוקר רגב- יו"ר הועדה

העתקים:

חברי הועדה

מר שמעון בטאט, מנכ"ל המועצה

מר אבישי כהן, ראש המועצה